

ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 974-451-606-2

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาคม วัชโรสง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาคม วัชโรสง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.อิศรัฎฐ์ รินโรสง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์)

มหาวิทยาลัยทักษิณอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

(อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ โชคนุกูล)

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาคม วัชโรสง ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าตั้งแต่ต้น จนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วิระชัย เสมากกดี และอาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด และคำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณเจริญ ขุนเสถียร คุณวรวรรณ ขนอม และคุณจารึก ทองฤกษ์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณบุญทรง ทีปะปาล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจะเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นกตัญญูตาแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นันทวุฒิ กิริมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การบริหาร	7
การบริหารการศึกษา	7
การปฏิรูปการศึกษา.....	8
องค์ประกอบการปฏิรูปการศึกษา.....	9
การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน.....	9
การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ.....	11
การประเมินผลตามสภาพจริง.....	13
การวิจัยในชั้นเรียน.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
งานวิจัยในประเทศ	17
งานวิจัยต่างประเทศ	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	24
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	26
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	38
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	38
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะ.....	51
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	51
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	59
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	60
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	65
ภาคผนวก ค ตาราง 9.....	76
บทคัดย่อ.....	81
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ประสบการณ์ ขนาด โรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ	24
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนและแบบสอบถามที่ สมบูรณ์	29
3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ	30
4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และกระบวนการเรียน การสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2	31
5 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตาม ตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	32
6 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตาม ตัวแปรขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	33
7 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตาม ตัวแปรเพศ	34
8 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2	35
9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับกระบวนการ เรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2	77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ทำให้โลกกลายเป็นโลกที่ไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ ที่มีระบบเศรษฐกิจเสรีซึ่งมีการร่วมมือและการแข่งขันสูง มีการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เน้นเทคโนโลยีและมีความต้องการกำลังแรงงาน ที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนธุรกิจบริการที่แข่งขันกันเน้นความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงและอิทธิพลดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมโลก(อารุง จันทวานิช และไพบูลย์ แจ่มพงษ์. 2542 : 4) เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทย ทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคนและคุณภาพของคน โดยเห็นว่าคนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ (นงลักษณ์ พหลเวชช์. 2540 : 10) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มีแนวคิดยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีคนเป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : ความนำ) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อช่วยกันสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ปัญหของประเทศในด้านต่าง ๆ (วิไล ตั้งจิตสมคิด. 2539 : 3)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำเร็จในการขยายการศึกษาเชิงปริมาณ แต่ในด้านคุณภาพการศึกษา กลับพบว่ากำลังเป็นจุดวิกฤตของระบบการศึกษาไทย ทั้งคุณภาพของครูที่มีเจตคติไม่ดีต่อการประกอบอาชีพ หลักสูตรไม่เอื้อต่อความจำเป็นในการเรียนรู้โลกแห่งอนาคต กระบวนการเรียนการสอนยังไม่ใช้การสอนที่เน้นกระบวนการ การให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการบริหารจัดการยังไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (อารุง จันทวานิชและไพบูลย์ แจ่มพงษ์. 2542 : 5-6) กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดบทบัญญัติที่แสดงเจตนารมณ์เพื่อปฏิรูปการศึกษา ในมาตรา 43 ได้ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง

และมีคุณภาพไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 81 ระบุว่า รัฐจะต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา แห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุขสนับสนุนค่านิยมในด้านวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและ วัฒนธรรมของชาติ(สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 15-16) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปฏิรูป ระบบการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหารจัดการ ปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา และปฏิรูปการลงทุนเพื่อการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 2-3)

กระทรวงศึกษาธิการซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ ได้เริ่มทำการ ปฏิรูปการศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 และมีความชัดเจนในเชิง นโยบายมากขึ้นเมื่อมีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยกำหนด ขอบเขตของการปฏิรูปไว้สี่ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 10-12) โดยเฉพาะด้านกระบวนการเรียนการสอนหรือกระบวนการเรียนรู้ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะกระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงให้บรรลุผล ซึ่งส่งผล กระทบต่อผู้เรียน โดยตรง จึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ครูจะต้องดำเนินการให้ผู้เรียนได้พัฒนาจิตความ สามารถของตนให้เต็มตามศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคม ให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุและผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีและสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบและมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตน พัฒนาอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อำรุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2542 : 9) การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน จึงควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การสนับสนุนให้ครูพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนรวมทั้งการให้ขวัญกำลังใจยกย่อง เชิดชูเกียรติ เผยแพร่ผลงานของครูที่จัดการเรียนรู้ที่ชี้้นักเรียนเป็นสำคัญ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ. 2546 : 9) ซึ่งแนวทางสำคัญในการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้บุคลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

การสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลตามสภาพจริง การให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง การมีระบบนิเทศการเรียนการสอนและการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 24-25)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 222 โรงเรียน จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546 ได้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกวิชาไม่ถึงร้อยละ 50 จำแนกเป็นรายวิชา ได้ดังนี้ วิชาภาษาไทย ร้อยละ 46.16 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 42.27 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 43.04 และวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 39.81 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2547 : 1) และจากผลการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้มีค่าน้อยที่สุด และพบว่าครูผู้สอนมีปัญหาในการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ การขาดการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน การขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนในชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมยังไม่หลากหลาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2547 : 5-6) จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการจัดการศึกษายังไม่สะท้อนการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโดยตรง ยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามที่มาตรฐานหลักสูตรกำหนด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ในสามด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินตามสภาพจริงและการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาให้การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามนโยบาย และแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และเพศ

3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ในการนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนของข้าราชการครูในสังกัด ให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาระดับสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ในสามองค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 24-25)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาจากข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,074 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตารางอัตราส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานขนาดของโรงเรียนและเพศและสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระคือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษาและเพศ จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

3.1.1.1 ต่ำกว่า 15 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 2 ขนาด ได้แก่

3.1.2.1 ขนาดใหญ่

3.1.2.2 ขนาดเล็ก

3.1.3 เพศ

3.1.3.1 เพศชาย

3.1.3.2 เพศหญิง

3.2 ตัวแปรตาม คือ กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุราชบุรีธานี เขต 2 ได้แก่

3.2.1 การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

3.2.2 การประเมินผลตามสภาพจริง

3.2.3 การวิจัยในชั้นเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุราชบุรีธานี เขต 2 ที่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานต่างกันมีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุราชบุรีธานี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานใน
สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกัน
3. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุราชบุรีธานี เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน
มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการ
เรียนการสอนของสถานศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในสามองค์ประกอบ คือ การ
จัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน
2. ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามุราชบุรีธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2547
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี และ ประสบการณ์ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

4. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน หมายถึง ขนาดของสถานศึกษา 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คน ขึ้นไป และ ขนาดเล็ก มีนักเรียนต่ำกว่า 300 คน โดยยึดเกณฑ์ตามกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนนิติบุคคล ที่กำหนดให้ให้โรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลต้องมีนักเรียน 300 คนขึ้นไป

5. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพจริง ตามความต้องการของนักเรียน โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

6. การประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการดำเนินงานวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริง ครอบคลุมทุกด้านและตรงตามสภาพของนักเรียน

7. การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ประกอบไปด้วย เรื่องการบริหาร การบริหารการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา องค์กรประกอบการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง การวิจัยในชั้นเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหาร

อุทัย ธรรมเตโช (2531 : 39) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกิจกรรมที่คนตั้งแต่สองคนร่วมกัน ทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน กิติมา ปรีดีดิกล (2532 : 4) อธิบายความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการใช้ทรัพยากรการบริหารมาประกอบกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ ภิญโญ สาร (2528 : 1) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารกิจการ ทุกชนิดไม่ว่ากิจการของรัฐ ที่เรียกว่า รัฐประศาสนศาสตร์ หรือกิจการของเอกชนที่เรียกว่า การบริหารธุรกิจ หรือการบริหารโรงเรียน และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่เรียกว่า การบริหารการศึกษา ย่อมยึดหลักการบริหารอย่างเดียวกัน แต่สิ่งที่ทำให้แตกต่างกันคือวัตถุประสงค์ และทัศนคติในการบริหาร

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเรื่องใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การบริหารการศึกษา

สาโรช บัวศรี (2526 : 64) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า เป็นการวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการวัดผลในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สำหรับ

องค์ประกอบการศึกษา

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540 : 64 – 68) กล่าวว่า แนวทางปฏิรูปการศึกษาต้องวางอยู่บนพื้นฐานของแนวทางปฏิรูป คือ การวางระบบใด ๆ ก็ตามเพื่อให้คนปฏิบัติตามนั้นจำเป็นต้องให้คนเป็นศูนย์กลาง เป็นจุดเริ่มต้นพร้อม ๆ กับการกำหนดระบบเพื่อให้คนปฏิบัติอยู่ในกรอบที่วางขึ้นมา การปรับบริบทหรือสภาพแวดล้อมให้มีลักษณะสนับสนุนการปฏิรูปให้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งจำเป็นต้องปฏิรูป 3 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การปฏิรูปคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ปฏิรูประบบการศึกษา และปฏิรูปบริบทแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา ประชญา เวสารัชช์ (2545 : 12 – 13) ให้ความเห็นว่า การปฏิรูปการศึกษาในด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปโครงสร้างและระบบการศึกษา การปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู การปฏิรูปผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่นเดียวกับ สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2544 : 17 – 18) ได้สรุปแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปฏิรูประบบการศึกษา ปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษา ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษา ปฏิรูประบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ปฏิรูประบบประกันคุณภาพการศึกษาและปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 4) ได้นำนโยบายปัญหาปฏิรูปของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายปองพล อดิเรกสาร ซึ่งจัดแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ปฏิรูประบบการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ให้การศึกษาได้ดำเนินการ สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 10 – 12) ได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษาไว้ ห้าองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักในการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาต้องดำเนินตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การปฏิรูปด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านบริหารจัดการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการ

การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน

สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2544 : 36 – 38) ได้กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ มีสาระสำคัญดังนี้ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม

ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 18 – 19) ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา คือ มีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีสื่อ หนังสือ ห้องสมุด คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย อุปกรณ์การเรียน และห้องปฏิบัติการต่างๆ มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นการประเมินพฤติกรรม กระบวนการ และผลงานนักเรียนตามสภาพจริง และการใช้ระบบการบันทึกรวบรวมผลงานของนักเรียน และนำไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

สำหรับ อารุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2542 : 9) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา การดำเนินการ คือ จัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ เน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่มและฝึกกระบวนการ ใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ทั้งในระบบนอกระบบ ทั้งภายในกลุ่มวิชา ระหว่างกลุ่มวิชา และการดำเนินชีวิตจริง คำนึงถึงความสมดุลระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิทยาการสมัยใหม่ มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารและการเลือกใช้ข้อมูลที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน สอดแทรก ปลูกฝัง เสริมสร้างค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมในทุกสาขาวิชา นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 24) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทาง การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและทรัพยากรอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การให้บุคลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง มีระบบนิเทศการเรียนการสอน และการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การปฏิรูปด้านกระบวนการเรียนการสอน หน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสาระสำคัญที่เป็นเรื่องหลักของการปฏิรูปการเรียนการสอน คือ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ เบญจลักษณ์ น้าฟ้า และ ชัดเจน ไทยแท้ (2545 : 17) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญไว้ว่า เป็นการจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในการชีวิตประจำวัน มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ซึ่งกระบวนการที่ดำเนินการมีตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการพิจารณาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปโรงเรียน

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 21) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ศึกษานิเทศก์เป็นสำคัญ ควรมีแนวทางดังนี้

1. ให้ผู้เรียนมีโอกาสคิด ทำ สร้างสรรค์ โดยที่ครูร่วมจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน
2. กำหนัดถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
3. สาระการเรียนรู้มีความสมดุลเหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน
4. จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัด และความสนใจ
5. สาระการเรียนรู้แบบกระบวนการ ควรจัดให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนใฝ่รู้ และครูต้องมีความเชื่อว่าศิษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
7. สาระและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงสมเหตุสมผลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวของ ผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง
8. กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น ๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ เพื่อร่วมมือกันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 9) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

1. นิเทศครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่องด้านวิธีการที่หลากหลาย
2. จัดทำข้อมูลนักเรียนและบุคลากร วิเคราะห์ จัดกลุ่มและออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน
3. ครูและผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. สนับสนุนให้ครูประเมินตนเองและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมให้ครูพิจารณาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามกระบวนการ
6. ให้ขวัญ กำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ เผยแพร่ผลงานครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องที่มีผลงานจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 24) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ชี้ให้นักเรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. คิดค้นและใช้นวัตกรรมในการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การเรียนรู้จากโครงการ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเรียนรู้แบบเป็นหัวเรื่อง เป็นต้น
3. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และควรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัย มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ชี้ให้นักเรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง ตามความถนัด ความสนใจของตนเอง โดยมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

การประเมินผลตามสภาพจริง

นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และ ชัดเจน ไทยแท้ (2545 : 27 – 28) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียน มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา ทุกสภาพการณ์
2. เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนจริง ๆ
3. เน้นพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. ให้ข้อมูลที่หลากหลายด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการประเมิน
5. เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้าน
6. ประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์

กรมวิชาการ (2543 : 4) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินตามสภาพจริง เป็นธรรมชาติและมีความต่อเนื่อง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
2. มีการประเมินลักษณะผู้เรียนทุกด้าน เช่น ความรู้ เจตคติ ความคิด ความสามารถ หรือทักษะ กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน เป็นต้น

3. ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ผลงาน ทดสอบ เป็นต้น
4. มีการใช้เครื่องมือครอบคลุม เช่น ผลงาน แบบทดสอบ แบบบันทึก แฟ้มสะสมงาน หลักฐานรับรองต่าง ๆ เป็นต้น
5. มีการประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกฝ่าย เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง ครู เพื่อน ผู้ปกครอง เป็นต้น

ศุวิทย์ มูลคำ (2543 : 1 – 5) ได้กล่าวถึงการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ดังนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาผลที่กระทบต่อนักเรียน

2. การประเมินตามสภาพจริงไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

3. การประเมินตามสภาพจริง มีลักษณะเด่นที่เน้นการประเมินสถานภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพการเรียนการสอน

4. การประเมินตามสภาพจริง จะครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลผลิต ซึ่งประเมินในลักษณะการทำแฟ้มสะสมงาน

5. การประเมินตามสภาพจริง จะเน้นที่การมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 24) ได้กล่าวถึงการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ว่า เป็นการประเมินผลที่เน้นการประเมินควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน และประเมินจากการปฏิบัติจริง โดยมีแนวทางดังนี้

1. ประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ประเมินการปฏิบัติจริง ใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

2. วิเคราะห์และจัดทำผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

3. การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินนักเรียนทุกด้าน ครอบคลุมการพัฒนาการของนักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของนักเรียน เพื่อนำผลมาใช้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

การวิจัยในชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 6) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยที่ทำโดยครูในชั้นเรียนโดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีการดำเนินการที่มีแผนชัดเจน กระทำอย่างรวดเร็ว สามารถนำผลมาใช้ได้ทันที ในระหว่างการทำวิจัยจะมีการป้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้นั้นจะนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมีจุดเน้นที่ตัวนักเรียนมากที่สุด กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนจะมีอย่างต่อเนื่องจนกว่าได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการ เช่นเดียวกับ ส. วาสนา ประมวลพฤษ์ (2541 : 238) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้รูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียนจะเน้นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมีเกณฑ์ ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปสู่การปรับปรุงงานและใช้ในการประเมินผลลัพท์ของยุทธวิธีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่สำคัญคือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการบันทึกผล และ เรวดี กระโหมวงศ์ (2545 : 35) ให้ความหมายไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ โดยมีจุดเน้นในการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน

คงศักดิ์ ธาตุทอง (2542 : 47 – 48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามความคิดของ โคลลิน และ สปิเกล (Collin and Spiegel) ว่ามีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาโดยครูผู้สอนต้องค้นหาปัญหาที่ใกล้ตัวที่สุด และอยู่ในฐานะที่จะจัดการแก้ปัญหานั้นได้
2. วางแผนการวิจัย โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยทั้งในเรื่องรูปแบบการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล
3. ลงมือทำวิจัย ต้องวางแผนการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลให้รัดกุม
4. การประเมินผลการวิจัย ในวิธีนี้ครูควรประเมินผลงานเพื่อตอบคำถามเหล่านี้ คือ
 - 4.1 การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลอย่างไรต่อการเรียนของนักเรียนบ้าง
 - 4.2 นักเรียนรู้อะไรบ้าง
 - 4.3 การเปลี่ยนแปลงนี้ควรเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอหรือไม่
 - 4.4 ถ้าต้องการให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ควรทำอย่างไร
5. การเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยสู่สาธารณชน

6. การรักษาทีมงาน การวิจัยเชิงปฏิบัติการอาจจะต้องอาศัยผู้ร่วมงานหลายคน จึงต้องให้โอกาสผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และยอมรับความคิดเห็นบนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย

เรวดี กระโหมวงค์ (2544 : 35 – 41) ให้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติในชั้นเรียนและการนำไปใช้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญกับการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ สื่อการเรียนการสอนที่เป็นสิ่งประดิษฐ์และกิจกรรมการพัฒนา หรือเทคนิคการสอน ควรนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่
 - 1.1 ใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.2 ใช้ปรับปรุงงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นระบบ
 - 1.3 ใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยตรง
 - 1.4 ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 1.5 ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
2. นำไปใช้เผยแพร่ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้แก้ปัญหา พัฒนาการจัดการศึกษาหรือใช้ค้นคว้าอ้างอิง
3. นำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ

สำหรับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนนั้น กรมวิชาการ (2545 : 92) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมดังนี้

1. กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการใช้กระบวนการวิจัย
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการทำวิจัย
3. ส่งเสริมให้ครูค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ
4. สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
5. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู
6. มีนโยบายให้ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน

เรวดี กระโหมวงค์ (2544 : 42) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นพื้นฐาน
2. ส่งเสริมให้ครูค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
3. จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู
5. นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 25) ได้เสนอแนะไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน
2. แก้ปัญหาอย่างมีระบบวิธีการ
3. นำผลมาพัฒนาการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนการสอน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บุญถม หิรัญคำ (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสี่ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนบ้านโสก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบว่ามีปัญหา คือ ขอบประมาณในการดำเนินงานในทุกด้านไม่เพียงพอ สุริยัน พลดี (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการ ปัญหา และสาเหตุ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีการประชุมครูอาจารย์เพื่อวางแผนและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานร่วมกัน และให้ครูอาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติงาน โรงเรียนขนาดกลางให้ความร่วมมือกับชุมชนและให้บริการชุมชนตามที่ชุมชนร้องขอ มีการประชุมครูอาจารย์เพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาการดำเนินการร่วมกัน โรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความร่วมมือกับชุมชนและให้บริการชุมชนตามที่ชุมชนร้องขอ ให้ครูอาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติงาน และยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจ โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก มีการกระจายความรับผิดชอบงานโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ปัญหาที่พบคือ ครูอาจารย์ไม่มีความมั่นใจในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและการปฏิบัติหน้าที่กรรมการโรงเรียน ฉลอง พงษ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้านที่ต่างกัน แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครู-อาจารย์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาโดยรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และ ครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ชัยณรงค์แสงคำ (2541 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ขนาดที่ 2 ขนาดที่ 3 และขนาดที่ 4 ในสี่ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา พบว่าการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากสาม ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ส่วนการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางโดยรวมแล้วโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ตอบสนองต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ในโรงเรียนขนาดที่ 2 นั้นมีการปฏิบัติในบางเรื่องอยู่ในระดับน้อย คือ การใช้บุคลากรภายนอกมาช่วยสอน การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้รับค่าตอบแทนจากการฝึกปฏิบัติหรือฝึกอาชีพขณะเรียน และการจัดครูอาจารย์ให้มีชั่วโมงสอนอย่างเหมาะสม มีคาบเวลาสำหรับการเตรียมการสอนอย่างเพียงพอ ทองทิพย์ สิงห์หลง (2542 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ข้าราชการโดยรวมและจำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียนมีความเห็นในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้แผนยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน การจัดและการใช้ห้องปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์สูงสุดและด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นว่าการใช้ห้องปฏิบัติการและการใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ถาวร จำปา (2542 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยรวมและรายด้าน ส่วนปัญหาของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กโดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก

เฟื่องฟ้า กัลยาศิริ (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า ครูระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ต่างกันปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนมากกว่าครูก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ชำรงชาติ ชรรมชาติ (2542 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมศรี หวังดี (2541 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และ อานุกาฬ พัฒนา (2543 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการใช้คอมพิวเตอร์ โดยภาพรวมและด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

คำพรทิพย์ ปรัชญาวาทิ (2546 : 158) วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมและรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน ยกเว้นมาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยข้าราชการครูเพศชาย มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง

งานวิจัยต่างประเทศ

วีเวอร์ (ธีระ ภูติ. 2544 : 67 ; อ้างอิงมาจาก Weaver. 1997 : 90-A) ได้ศึกษาเจตคติของครูที่มีต่อกฎหมายปฏิรูปการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 5 – 8 ปี ของรัฐเคนตักกี และเพื่อศึกษาการนำกฎหมายไปใช้จริงในโรงเรียน โดยกฎหมายได้ระบุไว้ว่าจะต้องจัดการศึกษาให้เด็กกลุ่มอายุ 5 – 8 ปี โดยไม่มีการแบ่งชั้นเรียน และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องปฏิรูปไว้ 7 ประการ

คือ 1. การจัดกิจกรรมที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน 2. การจัดกลุ่มนักเรียนที่เน้นความหลากหลาย ทั้งอายุและความสามารถ 3. การจัดกิจกรรมที่เน้นความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 4. การประเมินตามสภาพที่แท้จริง 5. การรายงานผลการเรียนเชิงคุณภาพ 6. การทำงานร่วมกันของ บุคลากร 7. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โดยการส่งแบบสอบถามให้ครูประเมิน ศึกษาจำนวน 786 คน ได้แบบสอบถามคืนมา 471 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีเจตคติเห็นด้วย อย่างยิ่งโดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยของคุณลักษณะห้าประการ คือ การจัดกิจกรรม ที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน การทำงานร่วมกันของบุคลากร การประเมินตามสภาพที่แท้จริง การมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และมีการรายงานผลการเรียนเชิงคุณภาพ และมีเจตคติ ที่เห็นด้วยน้อยอีกสองด้านที่เหลือ คือ การรวมกลุ่มนักเรียนที่เน้นความหลากหลายทั้งอายุและ ความสามารถ และมีการรายงานผลการเรียนเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ ครูมีการนำคุณลักษณะการ ปฏิรูปไปใช้มากที่สุดและรองลงมา ดังนี้ คือ การจัดกิจกรรมที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน การ ประเมินตามสภาพที่แท้จริง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมที่เน้น ความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูรายงานว่า การจัดกิจกรรมที่เน้นพัฒนาการของ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้มากและง่ายที่สุด และการจัดกลุ่มนักเรียนที่เน้นความหลากหลายทั้งอายุ และความสามารถปฏิบัติได้ยากที่สุด บอฟ (ชิระ ภูติ, 2544 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Bof, 1998 : 2914) ได้ศึกษาการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของการประถมศึกษาในประเทศไทย โดยมุ่งเน้น โรงเรียนเป็นกรณีศึกษาในเทศบาลนครโคโนโปลิส จังหวัดมาโตกรอสโซ เป็นการศึกษาคูณภาพ เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมการจัดการคุณภาพ เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพการประถมศึกษา ในด้านการเรียนซ้ำชั้นและการลดอัตราการออกกลางคันในโรงเรียนเทศบาล 11 โรง โดยมุ่งเน้น รูปแบบของการจัดการระดับโรงเรียนขึ้นใหม่ ได้แก่ รูปแบบการจัดการคุณภาพตามรูปแบบของ การบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งมีสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก ให้บริษัทให้คำปรึกษามาฝึก อบรมผู้บริหารโรงเรียนและผู้ประสานงานด้านการสอน ขั้นตอนที่สอง ให้บุคลากรของโรงเรียน เหล่านี้ทำการฝึกอบรมบุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียน แล้วได้รูปแบบการจัดการจริงในโรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนมาศึกษา 5 โรง แล้วใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ประสานงานด้านการสอน ครู อาจารย์และเลขาธิการของสำนักงานการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีเพียง 4 โรงเรียนเท่านั้น ที่นำไปใช้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ และบุคลากรในโรงเรียนรับรู้ปัญหาข้อจำกัดของการนำโปรแกรม มาใช้ ดังนี้ 1.บุคลากรมีการต่อต้านการนำโปรแกรมคุณภาพเข้ามาใช้ในโรงเรียนเนื่องจาก ไม่ทราบ เหตุผลในการนำมาใช้ 2. การขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการคุณภาพ และอุดมคติคัดค้านการ บริหารจัดการคุณภาพ 3. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ประสานงานด้านการสอนมีความรอบรู้ด้านแนวคิด

และเครื่องมือเกี่ยวกับโปรแกรมการจัดการคุณภาพไม่เพียงพอ 4. ขาดการอภิปรายซักถามเกี่ยวกับโปรแกรมการบริหารจัดการคุณภาพในระดับโรงเรียน 5. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ประสานงานด้านการสอนมีเวลาไม่เพียงพอในการดำเนินงานกิจกรรมการสอนตามปกติควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมของโปรแกรมคุณภาพการศึกษาซึ่งพบอีกว่า การต่อต้านของผู้เข้าร่วมโปรแกรมส่วนใหญ่ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป และบุคลากรของโรงเรียนรับรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในโรงเรียน ที่สำคัญได้แก่ การลดอัตราการเรียนซ้ำชั้นและการออกโรงเรียนกลางคัน ซึ่งเป็นผลมาจากโรงเรียนได้จัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การไปเยี่ยมครอบครัวเด็ก การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนโซลอบอส (ธีระ ภูติ, 2544 : 69 ; อ้างอิงมาจาก Zolubos, 1998 : 3799) ได้ศึกษาผลกระทบของกฎหมายการปฏิรูปการศึกษา ค.ศ. 1993 ต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ค.ศ. 1993 – 1997 โดยคณะกรรมการสภาโรงเรียนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ได้เน้นระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือ ให้บุคลากรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของโรงเรียน เช่น ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ของชุมชน ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียน เป็นต้น โดยมุ่งเน้นศึกษาใน 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้ 1. การปรับปรุงโรงเรียนโดยทั่วไป 2. ประสิทธิภาพของสภาโรงเรียน 3. สภาพแวดล้อมการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน 4. การพัฒนาด้านวิชาชีพ และได้กำหนดตัวแปรอิสระของผู้บริหารไว้ดังนี้ คือ อายุ เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยเก็บรวบรวมจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐแมสซาชูเซตส์จำนวน 201 คน โดยใช้แบบสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่มีสถานภาพแตกต่างกันในเรื่องอายุ เพศ และระดับการศึกษามีผลกระทบในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีผลกระทบในด้านการปรับปรุงโรงเรียนทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายาลา (ชัยณรงค์ แสงคำ, 2541 : 79 ; อ้างอิงมาจาก Rayala, 1995 : 1-224) ได้ศึกษาแนวทางการวางแผนทำหลักสูตรศิลปศึกษา เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิรูปหลักสูตรศิลปศึกษาของรัฐวิสคอนซิน ซึ่งเน้นการศึกษาสาระสำคัญความคิดรวบยอด สนับสนุนความคิดอิสระ การแก้ปัญหาอิสระ ซึ่งชมกิจกรรมเสริมประสบการณ์สร้างความเชื่อมโยง ที่ชัดเจนระหว่างมาตรฐานของประเทศ เป้าหมายของรัฐ หลักสูตรของเขตการศึกษา การสอนในชั้นเรียน และการประเมินผลในชั้นเรียน คู่มือนี้แบ่งออกเป็น 12 ส่วน คือ ปรัชญา การพัฒนาหลักสูตร การเรียน โดยการเห็นของจริง ศิลปะกับสังคม ศิลปะการออกแบบ ศิลปปฏิบัติ การวางแผนการสอน การวางแผนบูรณาการ การให้ความร่วมมือด้านเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา การวางแผนการประเมินผล โปรแกรมต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพและมาตรฐานของรัฐ โบเลย์ (ชัยณรงค์ แสงคำ, 2541 : 79 ; อ้างอิงมาจาก Boley, 1994 : 517-542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างในโรงเรียน พบว่า ที่ปรึกษาโรงเรียนสามารถแก้ปัญหาสถานะแวดล้อมทางสังคมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ ซึ่งเป็น

การปรับโครงสร้างใหม่ที่ทันสมัยกว่า เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียน เน้นการพัฒนาความรู้และจิตใจ ซึ่งที่ปรึกษาโรงเรียนจะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และด้วยความมุ่งมั่น อุดมสาหะ ที่ปรึกษาที่ได้รับ การฝึกอบรมอย่างดี ด้านทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา การอำนวยความสะดวก การทำงานเป็น ทีม การให้คำปรึกษาและการประสานงานมาแล้ว ย่อมจะเป็นบทบาทสำคัญในการปฏิรูปในปัจจุบัน ซึ่งเกิดขึ้นในโรงเรียน แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การปรับปรุงโครงสร้าง 2 ประการ 1. ที่ปรึกษาอยู่ในตำแหน่งและฐานะที่จะจัดการและประสานงานกระบวนการปรับโครงสร้างในโรงเรียนได้ 2. การปรับโครงสร้างการแนะแนวและให้คำปรึกษา เพื่อจะได้ประสมประสานกันกับระบบของ โฉยชน และ บรรจง จันทรสา (2534 : 136 – 140) ได้ทำการศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของฝรั่งเศส (การศึกษารายกรณี) พบว่า ประเทศฝรั่งเศสเป็นแหล่งอารยธรรมแห่งหนึ่งของโลก ที่มีอิทธิพลต่อ ประเทศต่าง ๆ ทั้งด้านภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรม ปรัชญา ตลอดจนแนวคิดทางการเมือง ฝรั่งเศสยุคใหม่และยุคปัจจุบันก็ยังจัดได้ว่าเป็นประเทศผู้นำที่สำคัญประเทศหนึ่งของโลกทั้งในด้าน อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แต่การศึกษา ของฝรั่งเศสยังคงยึดมั่นอยู่กับหลักการและปรัชญาคุณธรรมนิยมอย่างมั่นคง แม้จะมีความพยายาม ที่จะปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่หลังการปฏิวัติใหญ่ใน ค.ศ. 1789 จนถึง ค.ศ. 1980 ความพยายามและ กระแสผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาก็ยังคงมีอยู่ แต่ก็ประสบกับความล้มเหลวในการปฏิรูปการ ศึกษาจากระบบคุณธรรมนิยมซึ่งได้ริเริ่มมาในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ลักษณะที่น่าสนใจของการจัดการ ศึกษาของฝรั่งเศสที่มีมาจนถึงปัจจุบันมีสองประการ คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาสติปัญญาและการศึกษา ที่เน้นความสำคัญของวิชาชีพพื้นฐาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษากระบวนการเรียนการสอนแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ซึ่งบทนี้จะกล่าวถึง ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,074 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา และเพศของข้าราชการครูแล้วสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี	944	152
ประสบการณ์ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	1,130	182
รวม	2,074	334
ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่	1,112	179
ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก	962	155
รวม	2,074	334
เพศชาย	925	149
เพศหญิง	1,149	185
รวม	2,074	334

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check-list) เพื่อทราบถึงตัวแปรอิสระเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดสถานศึกษาและเพศ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ในสามองค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริงและการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแนวคิดของ ไทเคิร์ต (Likert, 1969 : 90-95) จำนวน 39 ข้อ โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 สำหรับสภาพปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครูระดับ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาแล้วพิจารณาสร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน 39 ข้อ ภายใต้อำนาจประกอบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริงและการวิจัยในชั้นเรียน
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญสามท่าน คือ คุณเจริญ ขุนเสถียร คุณวรวิทย์ ขนอม และคุณจารึก ทองฤกษ์ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายเสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9388
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปรต้น สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 แล้วหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ ไลเคิร์ต (Likert, 1969 : 90 - 95) ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงระดับการปฏิบัติแต่ละข้อคำถามในระดับหนึ่งเพียงระดับเดียว คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติ น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	ข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	ข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	ข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	ข้าราชการครูปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

3. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) แบบสอบถามเป็นรายข้อและรายองค์ประกอบ ตามตัวแปรสภาพ การปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 แล้วเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ประเมินการปฏิบัติตามแนวคิด ของ เบสต์ (Best, 1977 : 174) แล้วแปรผลดังนี้

3.6667 - 5.0000 หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของราชการครูอยู่ในระดับ มาก

2.3334 - 3.6666 หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของราชการครูอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.0000 - 2.3333 หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของราชการครูอยู่ในระดับ น้อย

4. คำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อดูความเบี่ยงเบนเป็นรายข้อ และ รายองค์ประกอบของกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

5. การทดสอบค่าที (t-test) ในการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

6. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 นำข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 มาจัดความถี่เพื่ออภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (statistical package for the social sciences/personal computer-plus) ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient)
5. การทดสอบที (t-test)

(ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2537 : 97 - 155)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จากข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานแบบที (t-distribution)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (probability)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
***	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ

ตอนที่ 4 การประมวลข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนว
ปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปรากฏตามตาราง 2 - 3

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืน และแบบสอบถามที่
สมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	รับคืนมา	ร้อยละ	ฉบับสมบูรณ์	ร้อยละ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2	334	334	100	334	100

จากตาราง 2 แสดงว่า แบบสอบถามที่ส่งไปให้ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 334 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 334 ชุด คิดเป็นร้อยละ
100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 334 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 15 ปี	152	45.51
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	182	54.49
รวม	334	100
ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
โรงเรียนขนาดใหญ่	179	53.59
โรงเรียนขนาดเล็ก	155	46.41
รวม	334	100
เพศ		
ชาย	149	44.61
หญิง	185	55.39
รวม	334	100

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่ตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ จำนวน 334 คน เป็นข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 15 ปี 152 คน คิดเป็นร้อยละ 45.51 และเป็นข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 54.49 ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 179 คน คิดเป็น ร้อยละ 53.59 และเป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 46.41 และตามตัวแปรเพศ เป็นข้าราชการครูที่เป็นเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 44.61 และเป็นข้าราชการครูที่เป็นเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 55.39

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 ปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 (N = 334)

ที่	กระบวนการเรียนการสอน	\bar{X}	SD	ระดับการปฏิบัติ
1.	การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ	3.6327	.4447	ปานกลาง
2.	การประเมินผลตามสภาพจริง	3.6532	.4378	ปานกลาง
3.	การวิจัยในชั้นเรียน	3.2718	.6584	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.5192	.4008	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง (ดูรายละเอียดรายข้อภาคผนวก ค ตาราง 9)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยจำแนกตามตัวแปรด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ ปรากฏตามตาราง 5 - 7

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ที่	กระบวนการเรียนการสอน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t
		ต่ำกว่า 15 ปี N = 152		ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป N = 182		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1.	การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ	3.5812	.4516	3.6762	.4353	-1.953
2.	การประเมินผลตามสภาพจริง	3.5913	.4720	3.7055	.4006	-2.360*
3.	การวิจัยในชั้นเรียน	3.3479	.5962	3.2074	.7018	1.952
	เฉลี่ย	3.5068	.4269	3.5297	.3782	-.514

* $p < .05$

จากตาราง แสดงว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบการประเมินตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป มีการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ที่	กระบวนการเรียนการสอน	ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน				t
		ขนาดใหญ่ N = 179		ขนาดเล็ก N = 155		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1.	การจัดการเรียนการสอนที่ยึด นักเรียนเป็นสำคัญ	3.6442	.4701	3.6194	.4145	.508
2.	การประเมินผลตามสภาพจริง	3.6399	.4804	3.6685	0	-.605
3.	การวิจัยในชั้นเรียน	3.2693	.6904	3.2744	.3837	-.069
	เฉลี่ย	3.5178	.4369	3.5208	.3559	-.067

จากตาราง 6 แสดงว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี
เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปศศ

ที่	กระบวนการเรียนการสอน	เพศ				t
		ชาย N = 149		หญิง N = 185		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1.	การจัดการเรียนการสอนที่ยึด นักเรียนเป็นสำคัญ	3.5452	.4098	3.7031	.4601	-3.273***
2.	การประเมินผลตามสภาพจริง	3.5669	.3751	3.7227	.4720	-3.361***
3.	การวิจัยในชั้นเรียน	3.3691	.5517	3.1933	.7254	2.515*
	เฉลี่ย	3.4937	.3796	3.5397	.4170	-1.043

* $p < .05$

*** $p < .001$

จากตาราง 7 แสดงว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยข้าราชการครูเพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่าข้าราชการครูเพศชาย และองค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูเพศชายมีการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง

ตอนที่ 4 การประมวลข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตาม
แนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

ตาราง 8 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป
การศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ความถี่
1.	การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ	
	1.1 ครูควรแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	41
	1.2 ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล	36
	1.3 ควรมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนไม่มากเกินไป	33
	1.4 ควรให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น	28
	1.5 ควรมีแนวทางการจัดกิจกรรมที่เป็นแบบแผน ตรวจสอบได้	24
	1.6 ควรมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอนทุกครั้ง	17
	1.7 ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน	15
	1.8 ควรพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง	12
	1.9 ควรจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ	9
	1.10 ควรจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอน	7
	1.11 ควรฝึกทักษะการเรียนรู้ให้นักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียนอย่างต่อเนื่อง	6
	1.12 ควรมีการนิเทศ ติดตาม อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	5

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ความถี่
2.	<u>การประเมินผลตามสภาพจริง</u>	
2.1	ควรมีเกณฑ์ในการประเมินอย่างชัดเจน	30
2.2	ควรประเมินด้วยความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ว่าตรงกับสภาพจริง	27
2.3	ควรมีการจัดทำเครื่องมือการประเมินให้ชัดเจน	17
2.4	ควรกำหนดเป็นระเบียบให้ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติ	15
2.5	ควรมีการประเมินทุกครั้งที่สอนให้ต่อเนื่อง	13
2.6	ควรมีการนิเทศช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องสม่ำเสมอ	12
2.7	ควรให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น	10
2.8	ควรเน้นการประเมินด้านทักษะและกระบวนการ	8
2.9	ควรมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง	7
2.10	ควรนำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง	7
3.	<u>การวิจัยในชั้นเรียน</u>	
3.1	ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	33
3.2	ควรมีการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	20
3.3	ควรทำวิจัยเพื่อสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้จริง	19
3.4	ควรมีการวิจัยทุกครั้งเมื่อพบปัญหา	17
3.5	ควรมีการส่งเสริมการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บังคับบัญชา	13
3.6	ควรนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง	10
3.7	ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ	5

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้เสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
เรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีความดีสูงสุดไปหาความดีต่ำสุด ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน
ที่ชี้คนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ควรจัดกิจกรรมให้
เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนไม่มากเกินไปและ
ควรให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ควรมี
เกณฑ์ในการประเมินอย่างชัดเจน ควรประเมินด้วยความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ว่าตรงกับสภาพจริง
ควรมีการจัดทำเครื่องมือประเมินให้ชัดเจน ควรกำหนดเป็นระเบียบให้ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติและ
ควรมีการประเมินทุกครั้งที่สอนให้ต่อเนื่อง และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ควรพัฒนาครูให้มีความรู้
ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ควรมีการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ควรทำวิจัยเพื่อ
สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้จริง ควรมีการวิจัยทุกครั้งเมื่อพบปัญหาและควรมีการส่งเสริมการทำ
วิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บังคับบัญชา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยต่อไป ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อทราบระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานและเพศ และเพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งถามข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,074 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศ แล้วสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check-list) เพื่อทราบสถานภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประกอบด้วยคำถามจำนวน 39 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ห้าระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9388 จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครู ส่งแบบสอบถามไป 334 ชุด ได้รับคืน 334 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นฉบับสมบูรณ์ 334 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (statistical package for the social sciences/personal computer – plus) มีรายละเอียดดังนี้

1. หาค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1
2. หาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2
3. ใช้เกณฑ์ประเมินของ เบสต์ (Best, 1977 : 184) ประเมินกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ว่าอยู่ในระดับมาก ปานกลาง หรือน้อย
4. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t – test)
5. จัดลำดับความถี่ของข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และเพศ ปรากฏดังนี้

2.1 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น องค์ประกอบด้านการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีการประเมินผลตามสภาพจริง มากกว่าข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ต่ำกว่า 15 ปี

2.2 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยข้าราชการครูเพศหญิงการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่าข้าราชการครูเพศชาย และองค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูเพศชายมีการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง

3. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้เสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในแต่ละองค์ประกอบโดยภาพรวมมีดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนไม่มากเกินไป ควรกำหนดเป็นระเบียบให้ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติ และควรมีแนวทางการจัดกิจกรรมที่เป็นแบบแผน ตรวจสอบได้ ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ควรมีเกณฑ์ในการประเมินอย่างชัดเจน ควรประเมินด้วยความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ว่าตรงกับสภาพจริง ควรมีการจัดทำเครื่องมือการประเมินให้ชัดเจน ควรกำหนดเป็นระเบียบให้ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติและควรมีการประเมินทุกครั้งที่ยึดสอนให้ต่อเนื่อง และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ควรพัฒนาครูให้มีความรู้

ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ควรมีการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ควรทำวิจัยเพื่อสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้จริง ควรมีการวิจัยทุกครั้งเมื่อพบปัญหาและควรมีการส่งเสริมการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บังคับบัญชา

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปราย ดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ มีกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ (2535 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาจังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวิล อนันตพงศ์ (2544 :46) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา พรหมจันทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีระ ภูดี (2544 : 12) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมุกดาหาร พบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ที่มุ่งยกระดับการศึกษาและแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่กำลังเผชิญอยู่ โดยมีเป้าหมายในปี 2550 ให้คนไทยมีโอกาสและมีความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกคน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้อย่างมีความสุข มีคุณภาพมาตรฐานสูงเป็นที่พอใจของสังคม โดยมีครูดี ครูเก่ง มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ มีกระบวนการบริหารจัดการที่กระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 5) และต่อมามีการประกาศใช้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้กระบวนการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งในเชิงยุทธศาสตร์ วิธีการดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานที่จำเป็น ทำให้การปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านสามารถดำเนินงานไปได้ตามลำดับ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะครูผู้สอนที่ต้องมีการปฏิรูปการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้มีความรู้ในการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริงและการวิจัยในชั้นเรียน นับได้ว่าเป็นกระแสที่ทำให้ครูมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาหลายปี โดยกระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งหวังให้มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 13) ได้รายงานว่าการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏว่า ครูได้รับการพัฒนาโดยวิธีการต่าง ๆ พอสมควร โดยครูสามารถคิดริเริ่มพัฒนางานของตนเองอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นพัฒนาสู่มืออาชีพ การจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในบางครั้ง มีการใช้สื่อและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งโดยภาพรวมแล้วมีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการศึกษาดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 7) ซึ่งพบว่า การดำเนินงานนโยบายด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนมีความชัดเจนและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์และเป้าหมาย สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพราะได้มีการพัฒนาครู เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการใช้สื่อเทคโนโลยี การประเมินผลตามสภาพจริงและการใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

แม้ว่าการดำเนินงานในการพัฒนาครูให้มีการปฏิรูปการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ของหน่วยงานในระดับต่าง ๆ แต่ผลการวิจัยที่พบว่าข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูยังไม่สามารถปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนได้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ได้ทั้งหมด อาจจะเป็นผลมาจากพฤติกรรมการสอนของครูเคยชินกับวิธีการเก่า ๆ ต้องอาศัยเงื่อนไขของเวลาในการปรับตัว ประกอบกับบริบทสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครูไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานการสอนของครู ดังที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า สถานภาพวิชาชีพครูค่อนข้างต่ำ เพราะไม่มีมาตรการส่งเสริมวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าในอาชีพ จึงไม่สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มาเรียนครูดังเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต คุณภาพโดยรวมของครูไทย

ยังเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงทั้ง ๆ ที่โดยภาพรวมของครูไทยประมาณร้อยละ 80 มีการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาตรี เหตุผลสำคัญ คือ กระบวนการผลิตครูยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการไม่ได้คนดี มีความสามารถมาเรียนครูแล้ว ครูไทยยังขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเมื่อเข้าสู่วิชาชีพครู อีกทั้งครูมีภาระงานมากเกินไป นอกจากภาระงานสอนแล้วยังต้องทำธุรการของโรงเรียนรวมทั้งภาระงานอื่น ๆ ที่หน่วยงานต่าง ๆ มอบหมายหรือร้องขอ เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 9) ที่กล่าวไว้ว่า ครูบางส่วนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การจัดส่งสวัสดิการยังไม่เหมาะสม ระบบการผลิตครูยังไม่ชัดเจน ทำให้ครูไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สมบูรณ์

ฉะนั้นน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารการศึกษาในระดับต่าง ๆ และผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบายและแนวทางให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการพัฒนาครูให้สู่มืออาชีพ ให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริงและการวิจัยในชั้นเรียน โดยจะต้องจัดระบบส่งเสริมครูให้สัมพันธ์สอดคล้องกันทุกด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การลดภาระงานอื่น ๆ ให้ครูมีเวลาในการสอนมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมช่วยเหลือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การกำหนดระเบียบในการปฏิบัติ การจัดห้องเรียนที่มีนักเรียนไม่มากเกินไป การจัดทำเครื่องมือการประเมินผลที่ชัดเจน การพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอตามความจำเป็น และการจัดระบบอื่น ๆ ที่เอื้อให้ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาได้ดีมากยิ่งขึ้น ตามที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544 : 12) ให้ความเห็นไว้ว่า ถ้าต้องการเป้าหมายที่จะปรับปรุงให้ครูปฏิรูปการเรียนการสอน จะต้องปฏิรูปในเรื่องต่าง ๆ ด้วย ได้แก่ การพัฒนาตัวครูให้มีคุณภาพ การปรับปรุงระบบเงินเดือนครูให้เหมาะสม มีเส้นทางสู่ความก้าวหน้าในอาชีพครู โดยมีระบบการประเมินผลงานอย่างยุติธรรม เพื่อให้ครูมั่นใจในการประกอบอาชีพ การปรับปรุงกระบวนการผลิตครู เพื่อให้ครูที่จบมาใหม่มีคุณภาพอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 :10) ที่ได้เสนอไว้ว่า การนํานโยบายปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลนั้น ควรมีมาตรการส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมสื่อเทคโนโลยี และจัดทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติทุกเรื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และเพศ ปรากฏดังนี้

2.1 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดย ภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น องค์ประกอบด้านการประเมินผลตามสภาพ จริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป มีการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี สอดคล้อง กับผลวิจัยของ นันทพร ลิ้มวงศ์ (2536 : 166) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานบริหารการเรียนการสอน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 4 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการปฏิบัติงานบริหารการเรียนการสอนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ภัทรภรณ์ ชายสุด (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูอาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเลิศ รัตนปทุมวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัด ภูเก็ต พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อานุภาพ พัฒนา (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปัตตานี พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการใช้คอมพิวเตอร์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ที่ผลวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า การดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ได้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างความรู้ ความเข้าใจและมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับ การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้หน่วยงานที่จัดการศึกษามีความ เข้มขันในการพัฒนาบุคลากรมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เพราะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของนักเรียน ได้รับการ พัฒนาโดยการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน จัดทำเอกสารเผยแพร่ เพื่อให้ได้พัฒนาตนเองให้สามารถ ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ทำให้ข้าราชการครูสังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ทุกคนได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกันทั้งในด้านการจัด กระบวนการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง และการวิจัย

ในชั้นเรียน ประกอบกับแผนการพัฒนาคู่มือดังกล่าว ยังได้รับการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทำให้ข้าราชการครูแม้จะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและมีแนวทางในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 ก : 19-20) ที่กล่าวไว้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดจะมีมาตรการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทุกคน ได้รับการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอและได้รับการนิเทศ ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเหมือนกันทุกคน เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 6) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาาระยะ 3 ปี (พ.ศ.2547-2549) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่ได้มีมาตรการพัฒนาคู่มือ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพที่สนองปรัชญา แนวคิดและเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องตามแนวทางที่กำหนด และกิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 154) ได้สรุปไว้ว่า ถึงแม้ครูอาจารย์มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน แต่ได้รับการอบรมพัฒนา ได้มีการปรึกษาหารือแนะนำซึ่งกันและกัน ปฏิบัติงานตามภารกิจและแนวทางเดียวกัน จะมีความคิดเห็นและปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายของค์ประกอบ พบว่า ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประเมินผลตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี น่าจะเป็นเพราะว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินโดยใช้ผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน โดยอาศัยความร่วมมือในการประเมินจากผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนนักเรียนและตัวนักเรียนเองและการประเมินต้องเป็นไปตามหลักความเป็นจริงที่นักเรียนได้ปฏิบัติออกมา ซึ่งต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมิน ต้องมีความเข้าใจต่อเด็กทุกคน มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียน และสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติได้ดี จึงทำให้ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มากกว่าสามารถดำเนินงานได้อย่างมีความมั่นใจมากกว่า ดังที่ เบญจพร คงอินทร์ (2546 : 83) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์การทำงานเป็นปัจจัยที่น่าสนใจ เนื่องจากประสบการณ์เป็นผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร ประสบการณ์ทำให้บุคคลได้มีโอกาสได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจ มองเห็นปัญหาได้ชัดเจน ถูกต้องตามหลักความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานยังมีประสบการณ์ทำงานมากขึ้นเท่าใด ยิ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นเท่านั้น เช่นเดียวกับ จีรรัตน์ ปานพรหมมินทร์ (2542 : 77) ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากย่อมพบปัญหาในการจัดการเรียน

การสอนมากกว่าการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงแตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า เช่นเดียวกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 8) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากจะปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจสูงและย่อมมีวิธีการแก้ปัญหาให้ลุล่วงได้ด้วยดี และเสนาะ ดิยาว (2526 : 8) กล่าวว่า คนที่มีประสบการณ์มากมีส่วนทำให้ผู้นั้นมีความรู้ความสามารถและสามารถปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาข้าราชการครูโดยภาพรวม ให้สามารถจัดระบบการเรียนการสอน ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และการวิจัยในชั้นเรียน ตามหลักการและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ให้ความสำคัญในการพัฒนาข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี ในด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาได้ดีมากยิ่งขึ้น ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2528 : คำนำ) ให้ความเห็นว่า การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีต่าง ๆ โดยหวังให้เกิดความรู้ความสามารถ ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีผลให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ มีทักษะและประสบการณ์ สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวด 4 มาตรา 30 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน จากบทบัญญัตินี้ทำให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา ได้ให้การส่งเสริมครูผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยการอบรม สัมมนาให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนได้ดี ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 3) ที่กล่าวไว้ว่า ครูเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จอันสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการสอนของครูจะเกิดขึ้นได้ต่อเนื่องเมื่อครูมีการปฏิรูป การเรียนรู้ของตนเองคือ ครูลงมือเรียนรู้ ค้นหา พัฒนา ทดลองวิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ปรับปรุงวิธีการเดิมทำให้การสอน การทำงานและการเรียนรู้ของนักเรียนมีคุณภาพ

2.2 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาด ต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรพงษ์ เพ็ชรรัตน์ (2526 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับผลวิจัยของ พวงเพ็ชร ดันติวิวิทย์ (2534 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลการปฏิบัติงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดนครศรีธรรมราชตามความคิดเห็น ของครู-อาจารย์ พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ครูอาจารย์มีความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลวิจัย ของ วัลลภ วรรณปะเกาว์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียน ประถมศึกษาชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานโครงการชายโอกาสทางการศึกษาไม่แตกต่างกันและ สอดคล้องกับผลวิจัยของ จีรรัตน์ ปานพรหมมินทร์ (2542 : 78) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ครูก่อนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน ปฏิบัติงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่ไม่ว่าปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดใด จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางการศึกษา มีความรู้ทางการศึกษาเป็น แบบแผนเดียวกัน มีคุณภาพไม่แตกต่างกันมากนัก และเมื่อเป็นครูประจำการได้รับการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องเป็นไปในลักษณะเดียวกัน มีกรอบแนวทางและเกณฑ์การปฏิบัติงานในหน้าที่ครูผู้สอน เช่นเดียวกัน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจต่อแนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน ประกอบกับความก้าวหน้าในสังคมปัจจุบัน ทำให้ครูทุกคนตื่นตัวและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวทันสมัย มีวิสัยทัศน์ มีความก้าวหน้า ทางวิชาการและวิทยาการสมัยใหม่ การขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (ชูศักดิ์ ทัศนะมนตรี. 2542 : 26) ส่งผลให้ครูทั้งที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก รับรู้แนวทางและมีการ ดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนการสอนตามปฏิรูปการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 5) ที่กล่าวไว้ว่า ภารกิจของครูในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าครูปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก มีเกณฑ์การปฏิบัติงานด้าน การเรียนการสอนเช่นเดียวกันการประเมินผลการปฏิบัติงานก็ใช้เกณฑ์เหมือนกัน จึงเป็นผลให้ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติ งานต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ในการส่งเสริมให้ครูได้มีการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในแนวทาง และวิธีการเดียวกันกับข้าราชการครูในทุกโรงเรียน เพื่อให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ตามความคาดหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้อง

กับกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2548-2552) ที่กำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การส่งเสริมการอ่านและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 8-9) โดยมีการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเป็นระบบต่อเนื่องสอดคล้องกับสภาพจริง และต้องพัฒนาให้สัมพันธ์กับงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสามารถนำไปใช้ได้จริง และได้ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรมจากการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ทั้งสามองค์ประกอบ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยข้าราชการเพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง มากกว่าข้าราชการครูเพศชาย ส่วนด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูเพศชายมีการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าข้าราชการเพศหญิง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คำพรทิพย์ ปรัชญาวาทิ (2540 : 98) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในมาตรฐานที่ 10 ด้านความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา ไอยรา (2544 : 41) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของข้าราชการครูเกี่ยวกับการควบคุมความประพฤติและการแต่งกายของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมความประพฤติและการแต่งกายของนักเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก มีแสง (2530 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการทำงานด้านนโยบายและการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ข้าราชการครูเพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง มากกว่าข้าราชการครูเพศชาย อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหาร

สถานศึกษาส่วนใหญ่มักมอบหมายงานในฝ่ายต่างๆ ที่เป็นภาระนอกเหนืองานสอน เช่น งานอาคารสถานที่ งานกีฬา งานสัมพันธ์ชุมชน งานกิจกรรมลูกเสือ เป็นต้น ให้กับข้าราชการครูเพศชาย ส่งผลให้ข้าราชการครูเพศชายไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และตรงตามกระบวนการที่กำหนด ขณะที่ข้าราชการครูเพศหญิงส่วนใหญ่จะถูkmอบหมายเฉพาะงานสอน งานวัดผลประเมินผล จึงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มที่ ครบตามกระบวนการ (จรรยา บุญล้อม, 2544 : 59) สอดคล้องกับความเห็นของ คำพรทิพย์ ปรัชญาวาทิ (2546 : 99) ที่กล่าวว่า iva ข้าราชการครูชายมีโอกาสได้ปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนืองานสอนไม่ว่างานสัมพันธ์ชุมชน เป็นคณะทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การเป็นวิทยากร เป็นต้น ซึ่งเป็นงานที่ข้าราชการครูชายมีความถนัดมากกว่าข้าราชการครูหญิง อาจทำให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้ข้าราชการครูเพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่าข้าราชการครูเพศชาย

สำหรับผลการวิจัยที่ปรากฏว่าข้าราชการครูเพศชายมีการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง อาจจะเป็นเพราะว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่ข้าราชการครูทั่วไปมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องยาก เป็นงานท้าทายความสามารถและการวิจัยเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้ชายมีความสนใจและความเชื่อมั่นมากกว่าผู้หญิง ดังที่ เวลช์ และ ลอดด์วเรนซ์ (อรศรี ดวงรัตน์, 2537 : 129 ; อ้างอิงมาจาก Welch and Lawrenz . 1982 : 519) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเพศชายมีกระบวนการและมีความเชื่อมั่นในวิทยาศาสตร์มากกว่าครูเพศหญิง จึงทำให้ข้าราชการครูเพศชายมีการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ได้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ให้ข้าราชการครูทั้งชายและหญิงมีโอกาสได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง ทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจ การสนับสนุนการทำงานร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการนิเทศ ติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาข้าราชการครูเพศชาย ให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญและด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ให้เป็นไปตามกระบวนการมากยิ่งขึ้น ส่วนข้าราชการครูเพศหญิงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการส่งเสริมให้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนปกติ เพื่อให้ข้าราชการครูทั้งเพศหญิงและเพศชายได้จัดกระบวนการเรียนการสอนทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยจัดลำดับความถี่ที่ได้รับการเสนอแนะในการปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ครูควรแนะนำให้นักเรียนแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรมีจำนวนนักเรียนในห้องไม่มากเกินไป ควรกำหนดเป็นระเบียบให้ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติและควรมีแนวทางการจัดกิจกรรมที่เป็นแบบแผนตรวจสอบได้ น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ครูจึงควรมีวิธีการหรือเทคนิคที่จะจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ต้องเตรียมจัดสถานการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่การเรียนรู้ มีการวางแผนในการดำเนินกิจกรรม คอยแนะแนวทางที่จะทำงานให้สำเร็จ และในขณะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติครูคอยสังเกตการณ์อยู่ด้วย เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกหรือเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการหรือปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป (นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ และคนอื่น ๆ. 2545 : 18) สอดคล้องกับสุพิน บุญชูวงศ์ (2538 : 38) ที่กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญไว้ว่า กิจกรรมประเภทนี้นักเรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม ส่วนครูจะทำหน้าที่ประสานงาน คอยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างประกอบกิจกรรม ทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี โดยยึดหลักการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานกลุ่ม รู้จักกลไกการทำงานร่วมกันและการจัดกิจกรรมที่สอดคล้อง และส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณพร สงวนเขียว (2546 : 88) ที่ประมวลข้อเสนอแนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่า ครูควรให้นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามต้องการความสนใจ ครูควรคอยแนะนำช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดและครูควรเตรียมความพร้อมก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริมให้ครูผู้สอนในสังกัดมีวิธีการหรือเทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปศึกษามากยิ่งขึ้น โดยการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมของครู ให้ครูได้พิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของครูที่จะต้องคอยช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

และสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนในห้องเรียน และการจัดทำแผนที่สามารถตรวจสอบแนวทางการจัดกิจกรรมทุกครั้ง โดยการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติ เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานที่เป็นไปในลักษณะเดียวกัน รวมทั้งการมีระบบให้ข้าราชการครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะและเทคนิคในการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่יעדนักเรียนเป็นสำคัญมีความเหมาะสม สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากที่สุด บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ควรมีการพัฒนาข้าราชการครู ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษามากขึ้น ทั้งการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน จัดหาคู่มือการดำเนินงาน ตลอดจนการนิเทศติดตามผล เพื่อให้ข้าราชการครู มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ควรมีการพัฒนาข้าราชการครู ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยกระบวนการและวิธีการที่แตกต่างกันตามประสบการณ์การปฏิบัติงานของครู โดยเพิ่มความเข้มข้นในการพัฒนาข้าราชการครู ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี ให้สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการได้ดียิ่งขึ้น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2 ควรมีการพัฒนาข้าราชการครู ด้านการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลตามสภาพจริงและการวิจัยในชั้นเรียน โดยพิจารณาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูที่มีความแตกต่างระหว่างเพศตามผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการวิธีการในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

บรรณานุกรม

- กิตติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา, 2532.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ปฏิรูปครบวงจร : สู่ยุคเรืองรองของเมืองไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์
พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2540.
- เขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, สำนักงาน. ผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 2, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- _____. รายงานสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- คงศักดิ์ ชาติทอง. “การประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ, 2 (10) :
40 – 48 ; ตุลาคม 2542.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูป
การศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539.
- _____. บทสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย ปัญญปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- _____. การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.
- _____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2548 – 2552). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2547.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด,
2543.
- คำพรทิพย์ ปรัชญาวาทิ. ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ทักษิณ, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- จรีรัตน์ ปานพรหมมินทร์. การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ
ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542. ถ่ายเอกสาร.

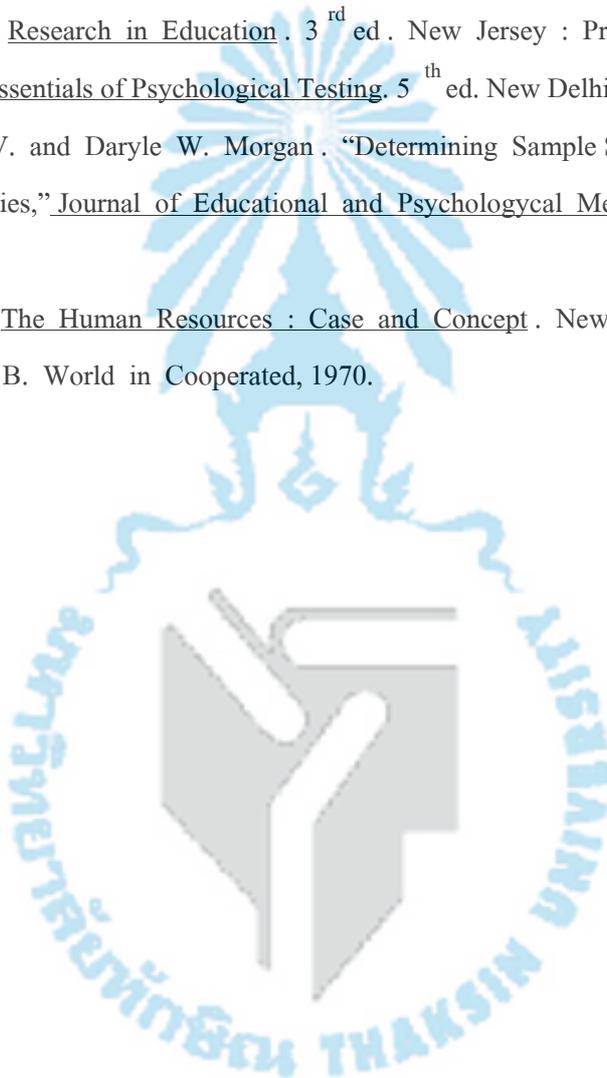
- จรวบ บุญล้อม. ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนของ
พนักงานครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- เจียร ทองนุ่น. การศึกษาปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหาร โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง พงศ์นราธร. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียน
การสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- ชูศักดิ์ ทัศนะมนตรี. “เพื่อความเป็นครูอยู่นิรันดร,” ปฏิรูปการศึกษา 1(15) : 26 ; มิถุนายน 2542.
- ชัยณรงค์ แสงคำ. การปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล อนันตพงศ์. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร จำปา. ปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ ภูดี. การปฏิบัติตามแนวดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรชาติ ธรรมชาติ. ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ,
2542. ถ่ายเอกสาร.
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์ และคนอื่น ๆ. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : เอกสารอบรม
ผู้บริหาร. มปท., 2545. ถ่ายเอกสาร.
- บุญถม หิรัญคำ. การศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษา
เฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนบ้านโศก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

- เบญจพร คงอินทร์. ศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- ประทุม พันธุ์พงศ์. การปฏิบัติงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- ประเวศ ะสี. ปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน, 2539.
- ประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ. ศึกษาการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา จังหวัดยะลา. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- ปรัชญา เวสารัชช์. เอกสารอบรมผู้บริหาร บทที่ 1 หลักการจัดการศึกษา. มปท., 2545. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา พรหมจันทร์. ศึกษาการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพังงา. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้, 2538. ถ่ายเอกสาร.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. ปฏิรูปการศึกษาตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์, 2545.
- _____. รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2544.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- พรรณพร สงวนเขียว. ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- เฟื่องฟ้า กัลยาศิริ. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรภรณ์ ชายสุด. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูอาจารย์ และผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสงขลา. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, 2537. ถ่ายเอกสาร.

- ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.
- _____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2523.
- เมธี ปิณฑนานนท์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร, 2525.
- เรวดี กระโหมวงค์. “การวิจัยในชั้นเรียน,” เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน.
สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2545.
- วิชาการ, กรม. แนวทางการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้
และการวัดประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- _____. การวิจัยเรื่องพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.
- วิชัย ต้นศิริ. คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2542.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- _____. 108 ปี กระทรวงศึกษาธิการและการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- ส. วาสนา ประवालพุกษ์. “การวัดและประเมินผลโดยเน้นการแสดงออกของผู้เรียน,” คู่มือพัฒนา
โรงเรียนด้านการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- _____. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิตการพิมพ์, 2529.
- สนั่น ใจโชติ. ศึกษาการปฏิบัติตามงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2542. ถ่ายเอกสาร.
- เสนาะ ดิยาวี. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- สาโรช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- ลีปนันท เกตุทัต. การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์, 2538.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดศูนย์และโรงเรียนปทุมวิทยศึกษา. กรุงเทพฯ :
นำถังกการพิมพ์, 2528.

- สุภาพ สุขเกษม. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- สุรศักดิ์ ใจคง. การใช้ห้องปฏิบัติการตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- สุริยัน พลดี. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หลักของการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.
- สุวิทย์ มูลคำ. แฟ้มสะสมงาน. กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี. พริน จำกัด, 2540.
- สุวิทย์ หมกทอง. ศึกษาปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก มีแสง. การศึกษาความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี หวังดี. การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541. ถ่ายเอกสาร.
- อรศรี ดาวรัตน์. การศึกษาความต้องการเพิ่มสมรรถภาพการสอนของครูวิทยาศาสตร์ ที่มีเพศและลักษณะโรงเรียนแตกต่างกัน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2537. ถ่ายเอกสาร.
- อนุชา พรมดา. การดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- อานุกาพ พัฒนา. ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย ธรรมเตโช. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531.

- อำนาจ คงสมมาศ. การศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542
- อำรุง จันทวานิช และไพฑูริย์ แจ่มพงษ์. “การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ,” วารสารวิชาการ. 2 (๑): 2 – 12 ; กันยายน 2542.
- Best , John W . Research in Education . 3rd ed . New Jersey : Prentice Hall, 1977
- Cronbach, L.J. Essentials of Psychological Testing. 5th ed. New Delhi : Tata McGraw – Hill, 1977.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan . “Determining Sample Size for Research Activities,” Journal of Educational and Psychological Measurement . 30 : 607 – 610, 1970.
- Likert , Rensis . The Human Resources : Case and Concept . New York : Hart Court . Bruce B. World in Cooperated, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ศธ 0531 /5256

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายนันทวุฒิ คีรีมา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.อาคม วัชไชสง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอกความอนุเคราะห์ คือ ให้ข้าราชการครูในสังกัดตอบแบบสอบถาม จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สมศักดิ์ โชคนุกุล

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ โชคนุกุล)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. โทรสาร (074) 443988

(สำเนา)

ที่ ศธ 0531 /5257

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คุณเจริญ ขุนเสถียร

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายนันทวุฒิ คีรีมา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.อาคม วัชไชสง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วยจักษุขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สมศักดิ์ โชคนุกุล

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ โชคนุกุล)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. โทรสาร (074) 443988

(สำเนา)

ที่ ศธ 0531 /5258

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน คุณวรวรรณ ขนอม

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายันทวุฒิ คีรีมา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.อาคม วัชไชสง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วยจักษุขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สมศักดิ์ โชคนุกุล

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ โชคนุกุล)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. โทรสาร (074) 443988

(สำเนา)

ที่ ศธ 0531 /5259

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน คุณจารึก ทองฤกษ์

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายันทวุฒิ คีรีมา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.อาคม วัชไชสง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วยจักษอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สมศักดิ์ โชคนุกุล

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ โชคนุกุล)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. โทรสาร (074) 443988

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุราษฏร์ธานี เขต 2

ผู้วิจัย

นันทวุฒิ คีรีมา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์
อาจารย์ ดร.อาคม วัชโรตติง ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาระบวนการเรียนการสอนตามแนว
ปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการ
เรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2
2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนและครบทุกข้อ
3. การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถามจากท่าน
4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงาน
ในตำแหน่งหน้าที่และสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด
5. คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นนทวุฒิ ศิริมา

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย
☐ ต่ำกว่า 15 ปี	
☐ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	☐ 1
2. ขนาดโรงเรียน	
☐ ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป)	
☐ ขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 300 คน)	☐ 2
3. เพศ	
☐ ชาย	
☐ หญิง	☐ 3

ตอนที่ 2

ศึกษาระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบสอบถามตอนที่ 2 มีทั้งหมด 39 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ
การตอบแต่ละข้อให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับการปฏิบัติ
กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง ท่านปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
0	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	✓	
00	การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี.....	✓	

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องมากที่สุด หมายถึง ท่านได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ในระดับมากที่สุด

ข้อ 00 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องน้อยที่สุด หมายถึง ท่านส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3
คำถามปลายเปิด

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2

องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 2
1.การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ
2.การประเมินผลตามสภาพจริง
3.การวิจัยในชั้นเรียน

ภาคผนวก ค

ตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2

ลำดับ ที่	องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าความเบี่ยง เบนมาตรฐาน (SD)	ระดับการ ปฏิบัติ
<u>การจัดการเรียนการสอน ที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ</u>				
1.	การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	3.6976	.7642	มาก
2.	การจัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและ ความแตกต่างของผู้เรียน	3.6829	.6939	มาก
3.	การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจและ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.9042	.6459	มาก
4.	การคิดค้นและใช้นวัตกรรมการสอนที่ หลากหลาย	3.6347	.7582	ปานกลาง
5.	การให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดย การปฏิบัติจริง	3.7186	.7342	มาก
6.	การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่จูงใจและ เสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้	3.5569	.7680	ปานกลาง
7.	การจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอต่อ การเรียนรู้ของนักเรียน	3.6527	.7305	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าความเบี่ยง เบนมาตรฐาน (SD)	ระดับการ ปฏิบัติ
8.	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดการเรียนรู้	3.4701	.7498	ปานกลาง
9.	การใช้เทคโนโลยีประยุกต์ใช้ในการจัด การเรียนการสอน	3.5659	.7594	ปานกลาง
10.	การประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับ กระบวนการเรียนการสอน	3.6677	.7713	มาก
11.	การจัดสาระการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสภาพ การดำเนินชีวิตของนักเรียน	3.5958	.7196	ปานกลาง
12.	การประเมินตนเองและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.5569	.6766	ปานกลาง
13.	การเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.5210	.7173	ปานกลาง
<u>การประเมินผลตามสภาพจริง</u>				
14.	การประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและ หลังเรียน	3.8174	.7471	มาก
15.	การประเมินผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ ความคิด ทักษะและกระบวนการ	3.7096	.6685	มาก
16.	การใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย	3.7425	.7669	มาก
17.	การวิเคราะห์และจัดทำผลการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	3.6138	.6648	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าความเบี่ยง เบนมาตรฐาน (SD)	ระดับการ ปฏิบัติ
18.	การให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การประเมิน	3.5090	.71334	ปานกลาง
19.	การใช้เครื่องมือในการประเมินครอบคลุมและ เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้	3.6048	.6526	ปานกลาง
20.	การประเมินที่คุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิด จากการบูรณาการความรู้ความสามารถทุกด้าน	3.5898	.6862	ปานกลาง
21.	การประเมินจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.7844	.7155	มาก
22.	การประเมินในลักษณะการทำเพิ่มสะสมงาน	3.6617	.7529	ปานกลาง
23.	การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง	3.4910	.7259	ปานกลาง
24.	การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับ ปรุงพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	3.5958	.6586	ปานกลาง
25.	การประเมินทั้งทักษะกระบวนการทำงานและ ผลผลิตจากการเรียนรู้ของนักเรียน	3.6407	.6687	ปานกลาง
26.	การประเมินอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ.	3.7305	.7098	มาก
<u>การวิจัยในชั้นเรียน</u>				
27.	การศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการวิจัย	3.4521	.7326	ปานกลาง
28.	การวางแผนเป้าหมายการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.4042	.7279	ปานกลาง
29.	การเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทางการวิจัย อย่างต่อเนื่อง	3.3204	.8780	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าความเบี่ยง เบนมาตรฐาน (SD)	ระดับการ ปฏิบัติ
30.	การเข้าร่วมทำงานเป็นทีมเพื่อการวิจัย	3.3174	.9497	ปานกลาง
31.	การใช้จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการวิจัย	3.2006	.8411	ปานกลาง
32.	การใช้กระบวนการวิจัยในกระบวนการเรียน การสอน	3.2665	.8292	ปานกลาง
33.	การใช้ผลการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน	3.2784	.8000	ปานกลาง
34.	การใช้ผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอน	3.3413	.8509	ปานกลาง
35.	การใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร	3.2395	.8107	ปานกลาง
36.	การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อทำผลงานทาง วิชาการ	3.2365	.9043	ปานกลาง
37.	การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็น สิ่งประดิษฐ์	3.1587	.8321	ปานกลาง
38.	การวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน หรือเทคนิคการสอน	3.2455	.8321	ปานกลาง
39.	การเผยแพร่งานวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.0719	.8051	ปานกลาง

บทคัดย่อ

ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2

บัณฑิตยสถาน
ของ
นันทวุฒิ ศิริมา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อทราบระดับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและเพศ และเพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 334 คน จากประชากรทั้งหมด 2,074 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 39 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต2 มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามตัวแปรประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนและเพศ ปรากฏดังนี้

- 2.1 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น องค์ประกอบด้านการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีการประเมินผลตามสภาพจริง มากกว่าข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ ต่ำกว่า 15 ปี

- 2.2 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน

- 2.3 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยข้าราชการครู

เพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนที่ยืดนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงมากกว่าข้าราชการครูเพศชาย และองค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้าราชการครูเพศชายมีการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง

3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ครูควรแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรประเมินผลการเรียนด้วยความเที่ยงตรง เชื่อมมันได้ว่าตรงกับสภาพจริง ควรมีการจัดทำเครื่องมือการประเมินให้ชัดเจน ควรมีการช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนจากผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ควรทำวิจัยเพื่อสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้จริง ควรมีการวิจัยทุกครั้งเมื่อพบปัญหา และควรมีการส่งเสริมการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บังคับบัญชา

**A STUDY OF THE LEARNING AND TEACHING PROCESS ACCORDING
TO EDUCATIONAL REFORM OF TEACHERS UNDER SURATTHANI
EDUCATIONAL OFFICE SERVICE AREA 2.**

AN ABSTRACT

BY

NANTHAWOOT KEEREEMA

**Presented to Thaksin University in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration**

March 2005

This research study aimed to identify the levels of the learning and teaching process according to the educational reform of teachers under Suratthani Educational service area 2, to compare the said process in terms of the variables of work-performance experience, school size, and gender, and to obtain suggestions for the improvement of the process referred to.

The research sample consisted of 334 teachers under the said jurisdiction, out of a population of 2,074, in the 2004 academic year. The data-gathering instruments were a 39-item, rating-scale-of-five questionnaire and an open-ended questionnaire. The statistics for data analysis were percentage, mean, and standard deviation, with t-test for hypothesis testing.

The research findings were as follows.

1. The said teachers had the process in question either as a whole or regarding individual components at a moderate level.
2. Comparatively by the above-mentioned variables, process referred to appeared as follows.

2.1 By work-performance experience, the teachers did not differ in the process referred to either as a whole or regarding individual components, except for the component of authentic assessment where a difference was found at the .05 level of statistical significance, with more authentic assessment by the teachers with 15 years of experience or more than by the teachers with experience of less than 15 years.

2.2 By school size, the teachers did not differ in the said process either as a whole or regarding individual components.

2.3 By gender, the teachers did not differ in the process in question as a whole. When individual components were considered, they differed in the components of student-centered instruction and of authentic assessment at the .001 level of statistical significance, with female teachers doing the two components than their male counterparts. They also differed in the component of classroom research at the .05 level of statistical significance, with male teachers doing this component more than female ones.

3. Suggestions were made as follows on the improvement of the said process. Teachers should advise learners closely. Learning activities should be made to suit individual differences. Fairness should be maintained in the assessment of learning results. The assessment should be reliable as a tool of authenticity. A precise instrument of assessment should be constructed.

Assistance and advice regarding classroom research should constantly be provided by parties concerned. Research should be undertaken to really solve students' problems. Research should be conducted whenever a problem is encountered. Ongoing research should be supported by superior echelons.

